

Monitor Sociaal Domein 2023

Wmo

Juni 2024

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	sheet 2
Inleiding	sheet 3
Context en ontwikkelingen.....	sheet 4
Factsheet: samenvatting	sheet 5
Doelgroep	sheet 7
Soort Wmo-voorziening	sheet 8, 9, 10
Kosten	sheet 11,12

Inleiding

Toelichting en inhoud

Monitor Wmo-voorzieningen

Met deze Wmo monitor informeert het college de raad over de (cijfermatige) ontwikkelingen van geïndiceerde voorzieningen vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Tot deze voorzieningen behoren Huishoudelijke Ondersteuning (HO), Begeleiding (BG) en Woon-, vervoers- en rolstoelvoorziening (WVR). Met deze voorzieningen worden inwoners ondersteund om zo lang mogelijk zelfstandig te blijven wonen.

Cijfers over 2023, 2022 en 2021

De monitor toont de cijfers van januari tot en met december van het afgelopen jaar (2023), in vergelijking met dezelfde periode in 2021 en 2022. Voor een aantal figuren zijn er meer jaren opgenomen (2018), vanwege o.a. de invoering van het abonnementstarief per 1 januari 2019 en inzage in ontwikkeling van vergrijzing.

Kwaliteitsverbetering

Er is het afgelopen jaar achter de schermen gewerkt aan een kwaliteitsverbetering van de data voor Wmo. Dit betekent dat aantallen en financiën kunnen afwijken ten opzichte van de monitor van eerdere jaren.

Bron data

Voor alle aantallen cliënten is Power BI (Suite) gebruikt. Hierbij is de stand van 2023 genomen op 22 april 2024. Voor de financiën zijn de gegevens uit Power BI (Decade) gebruikt. Ook hiervoor is de stand van 2023 genomen op 22 april 2024. Daar waar een andere bron is gebruikt, staat dit vermeld bij de afbeelding.

Context en ontwikkelingen

Er zijn diverse ontwikkelingen die van invloed (kunnen) zijn op de in deze monitor geschetste ontwikkelingen. Wanneer deze mogelijk van invloed (kunnen) zijn op de cijfers, wordt dit aangegeven.

Het (landelijke) Abonnementstarief

Sinds de invoering (1 januari 2019) van het inkomens onafhankelijke abonnementstarief, is het aantal inwoners dat gebruik maakt van de Wmo, met name Huishoudelijke Ondersteuning, gestegen. Dit is niet alleen het beeld binnen LV maar ook een landelijk beeld. Op dit moment betalen inwoners 20,60 euro per maand voor één of meerdere Wmo voorzieningen. Naar verwachting zal per 2026 het abonnementstarief aangepast worden, naar een inkomensafhankelijke eigen bijdrage. Dit moet echter nog worden vastgesteld door de eerste en tweede kamer.

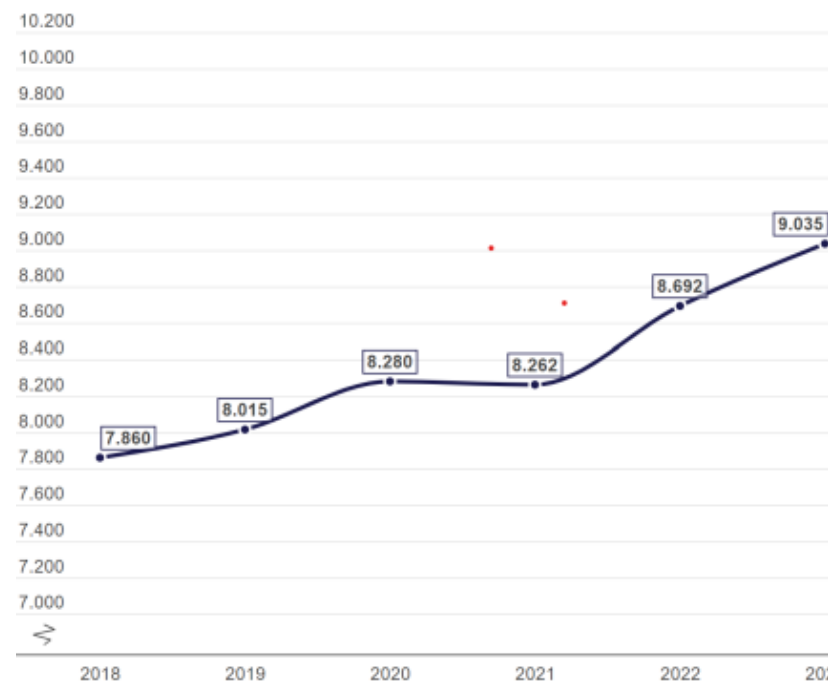
Langer zelfstandig thuis wonen

Er wordt van inwoners verwacht dat zij langer zelfstandig thuis blijven wonen. Dit zorgt voor meer zorgvragen zoals huishoudelijke ondersteuning of begeleiding. Het langer zelfstandig wonen, maakt ook dat bij beperkingen inwoners moeten verhuizen of de woning moeten aanpassen. Door de krapte op de woningmarkt is verhuizen lastig, waardoor er meer woningaanpassingen worden aangevraagd zoals een traplift of badkamer aanpassing.

Vergrijzing

Inwoners worden steeds ouder en ook neemt het aantal ouderen ook toe. Meer ouderen zorgt ook voor meer vraag naar zorg en ondersteuning. Het gebruik van Wmo-voorzieningen neemt hierdoor toe.

Aantal inwoners van 75 jaar en ouder

Bron: Gemeente Leidschendam-Voorburg, BRP (in: Wijkatlas)

Factsheet

Samenvatting

**4.650 inwoners met Wmo
in 2023**

**11,1 miljoen euro
gedecclareerd in 2023 voor
Huishoudelijke
Ondersteuning en
Begeleiding**

**Stijging minder hard dan
voorgaande jaren**

**Bijna de helft van de
inwoners met begeleiding
heeft individuele
specialistische begeleiding**

**De helft van de inwoners
met Wmo krijgt
Huishoudelijke
Ondersteuning**

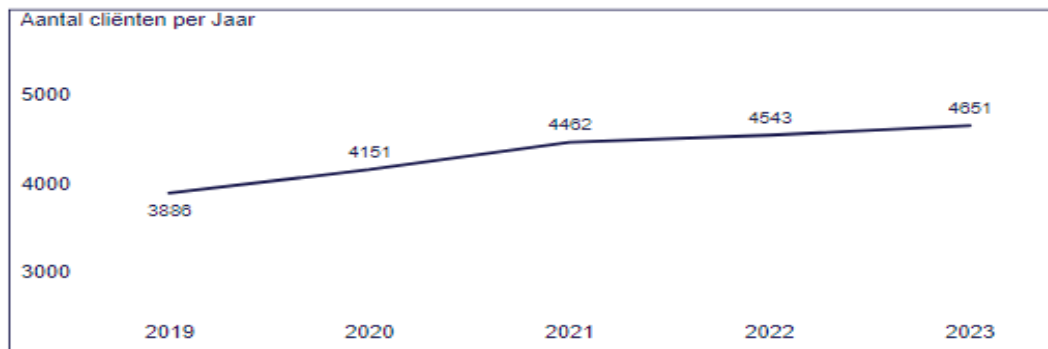

**Het aantal
woningaanpassingen is met
12% toegenomen t.o.v 2022**

Basiscijfers

Doelgroep

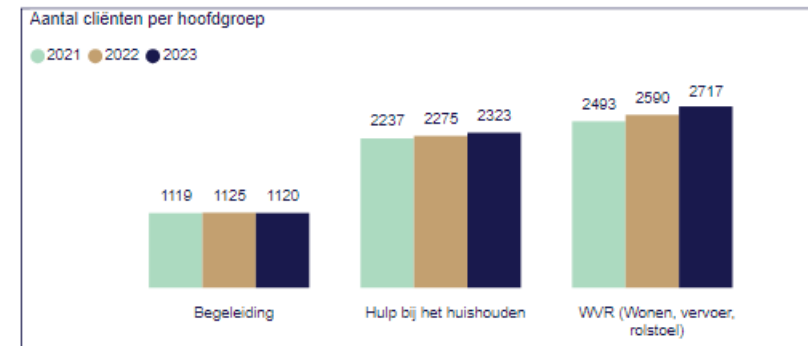
Gebruik WMO voorzieningen blijft toenemen

NB: het totaal aantal cliënten met een Wmo-voorziening is lager dan de aantallen van de drie soorten voorziening bij elkaar opgeteld (zie grafiek hiernaast). Een inwoner kan gebruik maken van meerdere voorzieningen.

Aantal gebruikers

In 2019 was er sprake van een flinke stijging van het aantal inwoners dat gebruik maakte van een Wmo-voorziening. Dit kwam door de landelijke invoering van het vaste bedrag voor de eigen bijdrage. Sindsdien is er jaarlijks een toename in het aantal inwoners dat gebruik maakt van de Wmo, maar in minder sterke mate dan in voorgaande jaren. De verwachting is dat het aantal inwoners dat gebruik maakt van de Wmo zal blijven stijgen, vanwege de vergrijzing.

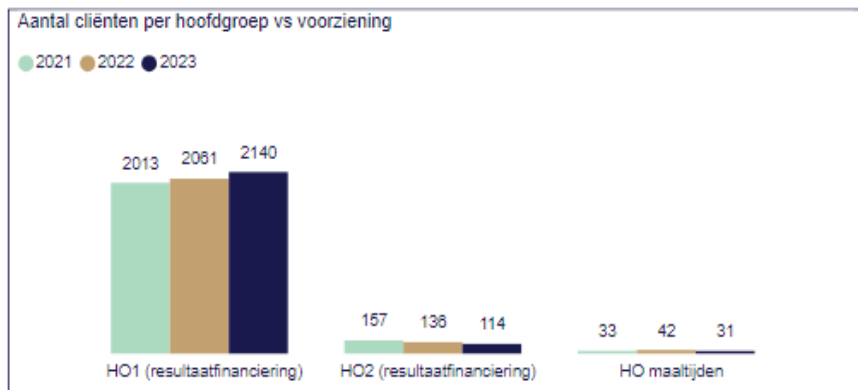

Huishoudelijke ondersteuning, begeleiding en Wonen, Vervoer en Rolstoel

- De helft van de inwoners met een Wmo-voorziening maakt gebruik van Huishoudelijke ondersteuning. De toename van het aantal inwoners dat gebruik maakt van HO is gelijk aan voorgaande jaren.
- Bijna een kwart van de inwoners met een Wmo-voorziening maakt gebruik van begeleiding (aantal is stabiel).
- Bijna 60% van de inwoners met een Wmo-voorziening maakt gebruik van Woon- Vervoers- en Rolstoelvoorzieningen (WVR; 2.717). Dit aantal stijgt harder dan bij HO of begeleiding. Mogelijk komt dit doordat inwoners langer zelfstandig thuis moeten blijven wonen en niet meer kunnen verhuizen naar een passende woning.

Soort Wmo-voorziening

HO vooral basis ondersteuning

Drie vormen van huishoudelijke ondersteuning

Bij HO wordt onderscheid gemaakt tussen basis huishoudelijke ondersteuning (HO1), intensieve huishoudelijke ondersteuning (HO2) en maaltijdondersteuning. Bij maaltijdondersteuning gaat het bijv. om het opwarmen en klaarzetten van een maaltijd. Het kan worden ingezet voor maximaal 7 dagen per week voor een of meerdere eetmomenten per dag.

96% van de inwoners maakt voor HO gebruik van zorg in natura (ZIN), wat betekent dat de ondersteuning wordt geleverd door een gecontracteerde zorgaanbieder. 4% van de inwoners heeft een Persoons Gebonden Budget (Pgb). Met een Pgb wordt de zorg door de inwoner zelf ingekocht.

Verdeling tussen vormen HO

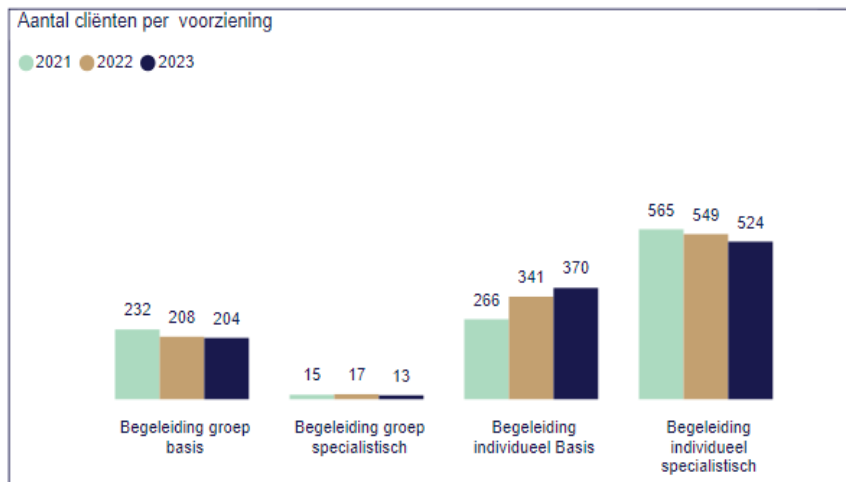
Van de inwoners met ZIN maakt 94% (2.140) gebruik van HO1. HO2 werd ingezet voor 114 inwoners en 31 inwoners kregen maaltijdondersteuning. 81% van de inwoners die gebruik maakt van HO is 65 jaar of ouder, waarbij de grootste groep 75 tot 85 jaar oud is (36%).

Het aantal inwoners dat gebruik maakt van HO1 stijgt licht, daarentegen neemt het aantal gebruikers van HO2 af. Deze afname komt omdat er door de consultants beter afgestemd wordt wat er daadwerkelijk noodzakelijk is. Hierdoor blijkt HO1 toch vaak afdoende. De toename in het aantal inwoners dat gebruik maakt van HO1 kan mogelijk verklaard worden door:

- Vergrijzing en langer zelfstandig thuis wonen
- Signalen: mensen hebben het financieel zwaar, waardoor zij (eerder) aankloppen bij de gemeente en ook andere (Wmo-) problematiek wordt gesignaleerd.
- Signalen: Inwoners kunnen zelf door krapte op de arbeidsmarkt geen huishoudelijke hulp meer vinden en kloppen hierdoor (eerder) aan bij de gemeente in de hoop zo toch ondersteuning te krijgen.

Soort Wmo-voorziening

De helft betreft specialistische begeleiding

Vier vormen van begeleiding

Er is individuele begeleiding en groepsbegeleiding, en beide vormen hebben een basis- en een specialistische variant. 91% van de inwoners maakt gebruik van begeleiding ZIN en 9% van de inwoners heeft een Pgb.

Het aantal inwoners dat gebruik maakt van begeleiding is sinds 2021 stabiel. Sindsdien neemt het aantal inwoners dat gebruik maakt van individueel specialistische begeleiding daarnaast licht af. Een mogelijke verklaring hiervoor is een wijziging in de Wet Langdurige Zorg (Wlz). Sinds 2021 hebben inwoners met een langdurige ernstige psychiatrische aandoening ook recht op een Wlz-indicatie en kunnen daarmee uit de Wmo stromen.

Verdeling vormen begeleiding

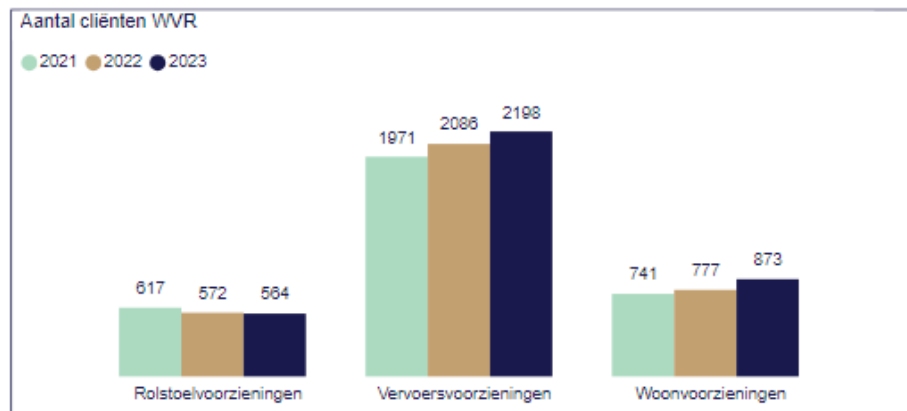
Bijna de helft van de inwoners met begeleiding heeft de individuele specialistische variant: dit is hiermee verreweg de meest gebruikte begeleidingsvoorziening. Daarna volgen de individuele basisvariant (33%) en de basis groepsvariant (18%). Van specialistische groepsbegeleiding werd maar door 13 inwoners gebruik gemaakt.

Leeftijd

Er zit veel verschil in gemiddelde leeftijd tussen begeleiding groep en individueel. 70% van de inwoners met een indicatie begeleiding groep is 65 jaar en ouder. Bij individuele begeleiding is juist 84% jonger dan 65 jaar. 40% van de inwoners met individuele begeleiding is zelfs jonger dan 40 jaar.

Soort Wmo-voorziening

Toename gebruik Woon en - Vervoersvoorziening

Drie groepen WVR voorzieningen

Onder de WVR-voorzieningen vallen Woonvoorzieningen, Vervoersvoorzieningen (inclusief regiotaxi) en Rolstoelvoorzieningen.

Vervoersvoorziening

Meer dan de helft van de vervoersvoorzieningen (55%) bestaat uit regiotaxi. Scootmobielen (32%) komen daarna het meest voor. Het aantal vervoersvoorzieningen blijft jaarlijks toenemen met ruim 5% per jaar, deze toename is ook zichtbaar bij de scootmobielen. Met het toenemen van het aantal scootmobielen stijgen ook het aantal scootmobielstallingen. Niet overall kan de scootmobiel binnen gestald worden, waardoor een extra stalling geplaatst moet worden. Een mogelijke verklaring voor de toename van vervoersvoorzieningen is de vergrijzing.

Woonvoorzieningen

Het aantal woonvoorzieningen is in 2023 sterk gestegen. In 2023 is er een stijging van ruim 12% ten opzichte van 2022. Er zijn vele diverse woonvoorzieningen. De meest voorkomende woonvoorziening (30%) is een traplift. Wat verder vaak voorkomt zijn drempelaanpassingen (17%), elektrische deuropeners (9%) en badkameraanpassingen (7%). De toename in het aantal woonvoorzieningen komt door de krapte in de woningmarkt, waardoor mensen niet kunnen verhuizen naar een passende woning. Ook het langer zelfstandig thuis blijven wonen draagt hieraan bij.

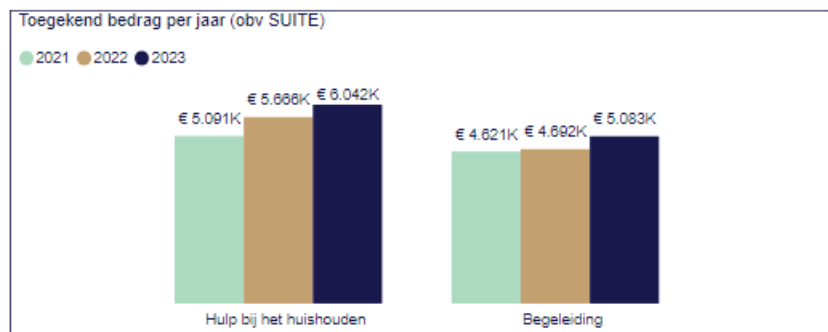
Gebruik rolstoelvoorzieningen verder gedaald

Het aantal inwoners dat gebruik maakt van rolstoelvoorzieningen in de Wmo daalt al enkele jaren. Dit is mogelijk te verklaren doordat per 1 januari 2020 de Wet Langdurige Zorg (WLZ) rolstoelen verstrekt voor inwoners in een zorginstelling, in plaats van de Wmo. De daling begint wel af te vlakken, -7% in 2022 en -2% in 2023.

Er is sindsdien ook een verandering zichtbaar in het type rolstoelvoorziening dat verstrekt wordt. De complexe rolstoelen nemen af, maar het gebruik van incidentele rolstoelen neemt toe. Dit type rolstoel wordt vaak gebruikt door mensen die nog thuis wonen en de rolstoel niet permanent nodig hebben.

Kosten

Kostenstijging HO, Begeleiding is stabiel

N.B. De monitor en het datapakhuis zijn de afgelopen jaren volop in (door)ontwikkeling, zo ook aansluiting op diverse systemen. Dit blijft ook in ontwikkeling. Hierdoor kunnen de financiële gegevens in de monitor afwijken van eerdere jaren en de Jaarstukken.

Huishoudelijke Ondersteuning

De kostenstijging voor HO heeft te maken met de stijging van het aantal inwoners dat gebruik maakt van HO en de indexatie van de HO-tarieven.

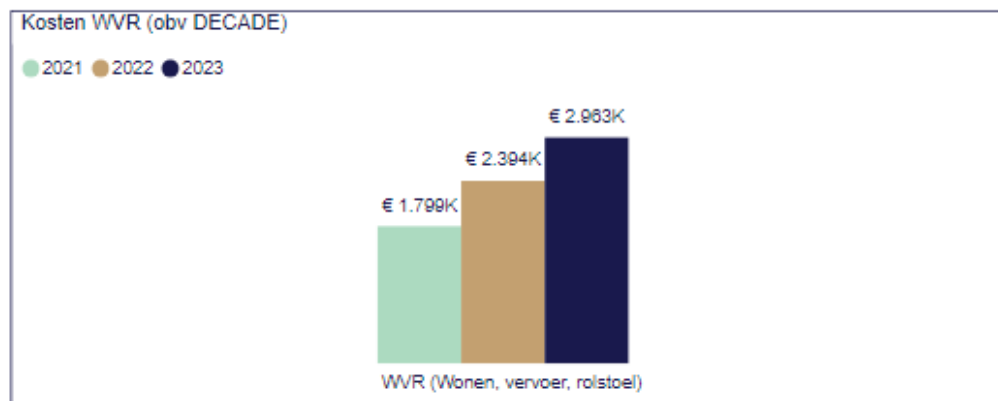
Begeleiding

De toename in kosten bij begeleiding heeft meerdere oorzaken. De groep inwoners met begeleiding basis nam toe, maar ook het aantal uren begeleiding per indicatie voor deze inwoners nam toe.

Naast dat er een groep inwoners is die meer uren begeleiding kreeg, zijn de aanbieders de indicaties ook beter gaan benutten. Er wordt een maximum aantal uren geïndiceerd, maar alleen het aantal gebruikte uren door de aanbieder wordt gedeclareerd. Dit aantal gebruikte uren door de aanbieder is gestegen. Dit tezamen heeft gezorgd voor een stijging in kosten voor begeleiding.

Kosten

WVR: kostenstijging door tariefverhogingen en gebruik

N.B. De monitor en het datapakhuis zijn de afgelopen jaren volop in (door)ontwikkeling, zo ook aansluiting op diverse systemen. Dit blijft ook in doorontwikkeling. Hierdoor kunnen de financiële gegevens in de monitor afwijken van eerdere jaren en de Jaarstukken.

Stijging kosten WVR

De kosten voor WVR zijn de afgelopen jaren fors toegenomen.

De kostenstijging in WVR heeft diverse redenen:

- Het aantal gebruikers van woon- en vervoersvoorzieningen is fors toegenomen
- Bij woonvoorzieningen nemen vooral de trapliften en badkamer aanpassingen toe, dit zijn relatief kostbare voorzieningen.
- Doordat er steeds meer scootmobielen komen, is plaatsing een steeds groter probleem. Er worden daarom naast meer scootmobielen ook steeds meer stallingen verstrekt, welke gezamenlijk voor hoge kosten zorgen.
- Er is in mei 2023 een nieuwe aanbesteding voor woningaanpassingen gestart, welke ook weer een nieuwe tariefsverhoging met zich mee bracht.